

خطبه اول نماز جمعه ۲۵ مهرماه ۱۴۰۴

به امامت حضرت حجت الاسلام والمسلمین غفاری

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله نحمده و نستعينه و نستغفره و نتوكل عليه و نصلي و نسلم على سيدنا و نبينا محمد و آله الطاهرين، سيما بقیة الله فی الارضين، و اللعن الدائم على أعدائهم أجمعين.

اوصیکم عباد الله و نفسی بتقوی الله.

همه‌ی شما مؤمنان نمازگزار و خودم را به رعایت تقوای الهی، مراقبت از قلب، زبان و عمل و پرهیز از غفلت توصیه می‌کنم. تقوا سپری است در برابر لغزش‌ها و نوری است در مسیر تاریک دنیا؛ هرکس اهل تقوا باشد، در سختی‌ها آرام است، در بلاها امیدوار است و در دنیا عزت دارد.

محور سخن: نگاه قرآن به ترس، نفاق و حقیقت مرگ

خدای متعال در آیه ۱۶۸ سوره آل عمران می‌فرماید:

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا ۖ قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

همان کسانی که در خانه‌های خود نشستند و درباره برادرانشان گفتند: اگر از ما فرمان می‌بردند کشته نمی‌شدند. بگو: اگر راست می‌گویید، مرگ را از خود بازدارید!

این آیه شریفه، تصویر روشنی از روحیه منافقان در جامعه اسلامی ارائه می‌دهد؛ کسانی که در ظاهر مؤمن‌اند اما در عمل، ترس و دنیاطلبی بر آنان چیره شده است.

در جنگ احد، زمانی که مؤمنان ایستادگی کردند، منافقان عقب نشستند و پس از شهادت برادران ایمانی‌شان، با زبان طعنه گفتند: "اگر از ما پیروی می‌کردند، کشته نمی‌شدند!"

قرآن کریم در پاسخ آنان می‌فرماید: اگر چنین است و شما اختیار مرگ را دارید، پس مرگ را از خود بازدارید!

این آیه به ما یادآوری می‌کند که مرگ نه از جبهه می‌گریزد، نه از ترس، نه از ثروت، نه از قدرت. مرگ حقیقتی است الهی و در اختیار هیچ انسانی نیست.

خداوند در آیه دیگری می‌فرماید:

أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ

هر جا باشید، مرگ شما را درمی‌یابد، هرچند در برج‌های استوار پناه گرفته باشید.

این بیان قرآن، پاسخ به همه کسانی است که گمان می‌کنند با دوری از مسئولیت، با کنار کشیدن از جهاد، با سکوت در برابر باطل، می‌توانند از خطر و مرگ بگریزند.

چهره نفاق در میدان‌های سخت

در سوره احزاب، خداوند چهره‌ی منافقان را در هنگامه‌ی خطر چنین توصیف می‌کند:

أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۚ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِالسَّيْفِ ۚ جِدَادِ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۚ أُولَٰئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَخْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا
(احزاب، ۱۹)

خداوند می‌فرماید: منافقان در هنگام ترس، چشمانشان از وحشت می‌چرخد، گویا بیهوشی مرگ بر آن‌ها سایه افکنده است؛ اما همین که خطر از میان می‌رود، زبان‌شان تیز می‌شود و با سخنان درشت و طعنه‌آمیز شما را می‌آزارند.

آنان بخیل‌اند، اهل ایثار و فداکاری نیستند، نه در مال کمک می‌کنند، نه در میدان می‌ایستند، نه در آرامش لب به خیر می‌گشایند. خداوند می‌فرماید: اینان هرگز ایمان نیاوردند، و به همین سبب خداوند اعمالشان را تباه کرد.

کلمه «أَشِحَّةً» در این آیه یعنی بخیلان و خودخواهان؛ کسانی که جز خود را نمی‌بینند و هیچ هزینه‌ای را برای دین و مردم نمی‌پذیرند.

و تعبیر «سَلَقُوكُمْ بِالسَّيْفِ جِدَادِ» یعنی "شما را با زبان‌های تیز خود می‌گزند"؛ همان‌هایی که در زمان خطر پنهان می‌شوند، اما بعد از آرامش، در صف اول نقد و تهمت و اعتراض‌اند!

درس امروز جامعه اسلامی از این آیات

برادران و خواهران نمازگزار!

این آیات فقط روایت تاریخ صدر اسلام نیستند؛ بلکه آینه‌ای برای امروز ما هستند.

هر جامعه‌ای که به مسئولیت‌های الهی و اجتماعی خود عمل نکند، و در لحظه‌ی نیاز، اهل فداکاری و حضور نباشد، به همان بیماری دچار می‌شود که قرآن از آن به نفاق یاد کرده است.

نفاق، فقط در گفتنِ "من ایمان آوردم" و عمل نکردن خلاصه نمی‌شود؛ نفاق یعنی ترس از هزینه دادن در مسیر حق، یعنی حاضر نبودن برای دفاع از حقیقت، یعنی زبان تیز در برابر اهل ایمان و سکوت در برابر اهل باطل.

قرآن می‌فرماید:

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ

آنان هرگز آرزوی مرگ نمی‌کنند، زیرا آنچه از گناه و نفاق پیش فرستاده‌اند، در دلشان هراس انداخته است.

اهل ایمان اما، مرگ را پایان نمی‌بینند بلکه آغاز می‌دانند. مرگ برای مؤمن، پلی است به سوی لقای خدا، و برای منافق، پرده‌ای است که پشت آن، حسابی سخت در انتظار است.

ثمره تقوا و ایمان در برابر ترس و نفاق

ای مؤمنان!

تقوا، یعنی بیداری دل در همه حال. مؤمن در لحظه خطر، خدا را می‌بیند و می‌گوید:

«قُلْ لَّنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا»

ما جز آنچه خدا برای ما مقدر کرده است، گرفتار نخواهیم شد.

اما منافق، در همان لحظه، به جای توکل بر خدا، دنبال امنیت در سایه‌ی دشمن می‌گردد.

ایمان واقعی آن است که انسان در طوفان هم به خدا اعتماد کند، در تاریکی هم نور تقوا را در دل نگه دارد و در سختی‌ها بگوید: "حسبنا الله و نعم الوکیل."

دعای پایانی خطبه اول

خدایا! دل‌های ما را از نفاق، ترس و دنیاطلبی پاک کن.

خدایا! در دل ما نور ایمان و شهادت قرار ده.

پروردگار! ما را از کسانی قرار ده که در میدان حق می‌مانند، نه آنان که در لحظه امتحان عقب می‌نشینند.

اللهم ارزقنا بصيرةً في الدين وإخلاصاً في العمل، وثباتاً على الحق حتى نلقاك.

والحمد لله ربّ العالمين.

خطبه دوم نماز عبادی - سیاسی جمعه ۲۵ مهرماه ۱۴۰۴

به امامت حضرت حجت الاسلام والمسلمین غفاری

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله نحمده و نستعينه و نستغفره و نتوكل عليه و نصلي و نسلم على سيدنا و نبينا محمد و آله الطاهرين، سيما بقيّة الله في الأرضين، و اللعن الدائم على أعدائهم أجمعين.

ای مؤمنان و نمازگزاران عزیز!

در خطبه دوم، سخن از مسائل روز کشور، اقتصاد و فرهنگ جامعه است؛ مسائلی که با زندگی مردم، عزت ملی و آینده ایران اسلامی گره خورده‌اند. امروز سه محور مهم را در خطبه مورد توجه قرار می‌دهیم:

۱. بررسی کنوانسیون‌های بین‌المللی مانند پالمو، CFT و FATF

۲. راهبرد «ایران قوی» و الزامات تحقق اقتصاد مقتدر

۳. ضرورت توجه فرهنگی و دینی در جشنواره‌ها و برنامه‌های اجتماعی

محور نخست: پالمو، CFT و FATF زیر ذره‌بین

برادران و خواهران مؤمن!

در سال‌های اخیر، بحث پیوستن ایران به کنوانسیون‌هایی چون پالمو و CFT بار دیگر مطرح شده است. این معاهدات در ظاهر، با هدف مبارزه با جرایم سازمان‌یافته و مقابله با تأمین مالی تروریسم تنظیم شده‌اند؛ اما در عمل، ماهیت و کارکرد آن‌ها در شرایط تحریمی ایران، کاملاً سیاسی و ابزاری است.

◆ کنوانسیون پالمو، چارچوبی برای همکاری قضایی و امنیتی میان کشورهاست، اما زمانی می‌تواند مفید باشد که همه کشورها در شرایط برابر اقتصادی و سیاسی باشند.

در حالی که جمهوری اسلامی ایران، سال‌هاست زیر فشار تحریم‌های ظالمانه اولیه و ثانویه قرار دارد و دسترسی عادلانه به نظام مالی جهانی ندارد، پذیرش چنین تعهداتی، نه تنها کمکی به ما نمی‌کند، بلکه به ابزار فشار جدیدی علیه کشور تبدیل می‌شود.

در ماده دوم این کنوانسیون، تعریف «گروه مجرمانه سازمان یافته» بسیار کلی است؛ هر گروهی با سه نفر عضو، حتی بدون ساختار رسمی و هدف سیاسی مشخص، می تواند مصداق جرم سازمان یافته شناخته شود.

حال تصور کنید در چنین چارچوبی، شرکت ها و نهادهایی که برای دور زدن تحریم ها و تأمین نیازهای کشور فعالیت می کنند، از سوی دشمنان به عنوان "گروه های مجرم" معرفی شوند! در این صورت، تحریم ها از شکل یک اقدام سیاسی خارج شده و رنگ و بوی «اجرای تعهد بین المللی» به خود می گیرد، و دشمن می تواند اقداماتش را در قالب قانون بین الملل توجیه کند.

نمونه های عینی نیز وجود دارد: روسیه، ونزوئلا و کره شمالی پس از تعامل محدود با چنین سازوکارهایی، با استفاده از همین تعاریف گسترده، هدف تحریم های جدیدتر و پیچیده تری قرار گرفتند.

بنابراین، جمهوری اسلامی ایران باید با نگاه دقیق، انقلابی و کارشناسانه در این زمینه تصمیم گیری کند. ما مخالف تعامل با جهان نیستیم، اما تعامل باید عزتمندانه، هوشمندانه و در خدمت منافع ملی باشد، نه در جهت تضعیف استقلال کشور.

محور دوم: ایران قوی در سایه اقتصاد قوی

برادران و خواهران ایمانی!

ایران قوی، تنها در پرتو اقتصاد قوی و منسجم معنا می یابد. اقتصاد قدرتمند یعنی اقتصادی متکی بر ظرفیت های درونی، دانش بومی، سرمایه انسانی متعهد و پیوند هوشمند با اقتصاد منطقه ای و جهانی.

در دنیای امروز، قدرت کشورها بیش از آنکه با زرادخانه نظامی سنجیده شود، با توان تولید، فناوری و رقابت پذیری اقتصادی اندازه گیری می شود. اقتصادی که ضعیف باشد، دیر یا زود، در سیاست، امنیت و فرهنگ نیز دچار آسیب می شود.

ایران اسلامی با منابع عظیم طبیعی، موقعیت ژئوپلیتیکی بی نظیر و نیروی انسانی تحصیل کرده، از نظر ظرفیت بالقوه در جایگاهی ممتاز است، اما بالفعل کردن این ظرفیت ها نیازمند نگاه راهبردی، تصمیم گیری منسجم و اراده ملی است.

کاهش وابستگی به نفت

دهه هاست که بودجه کشور به درآمدهای نفتی وابسته بوده است؛ در برخی سال ها بیش از نیمی از بودجه از نفت تأمین شده است. نتیجه آن، آسیب پذیری ساختار اقتصادی در برابر هر تحریم یا نوسان جهانی بوده است.

برای تحقق ایران قوی، باید سهم نفت در بودجه کاهش یابد و جای آن را درآمدهای پایدار، خصوصاً مالیات های هوشمند بگیرد.

در حال حاضر نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی در ایران حدود ۶ تا ۷ درصد است، در حالی که میانگین جهانی بیش از ۲۰ درصد است. اگر این شاخص تنها به ۱۲ درصد برسد، وابستگی بودجه به نفت تقریباً از بین می‌رود.

حرکت به‌سوی صنایع با ارزش افزوده بالا

یکی از ضعف‌های تاریخی ما، خام‌فروشی است؛ چه در نفت و چه در معادن. صادرات نفت خام در بهترین حالت ۴۰ تا ۵۰ میلیارد دلار درآمد دارد، اما اگر همین نفت به فرآورده‌های پتروشیمی تبدیل شود، ارزش آن بیش از دو برابر می‌شود.

کشورهایی مانند کره جنوبی، مالزی و ترکیه با تمرکز بر صنایع پیشرفته توانستند خود را از اقتصاد خام‌فروش به اقتصاد دانش‌بنیان تبدیل کنند. ایران هم می‌تواند با اراده ملی و برنامه‌ریزی دقیق، به همین مسیر گام بردارد.

گردشگری و ترانزیت؛ ظرفیت‌های مغفول ایران

ایران از نظر میراث فرهنگی و طبیعی در میان ۱۰ کشور برتر جهان است، اما سهمش از گردشگری جهانی کمتر از یک درصد است. در حالی که ترکیه بیش از ۵۰ میلیون گردشگر جذب می‌کند، ایران تنها حدود ۹ میلیون گردشگر دارد.

اگر برنامه‌ریزی و زیرساخت‌ها درست فراهم شود، جذب سالانه ۲۰ میلیون گردشگر می‌تواند برای کشور ۲۰ تا ۳۰ میلیارد دلار درآمد ارزی به همراه داشته باشد.

همچنین موقعیت ژئوپلیتیکی ایران می‌تواند کشور را به هاب ترانزیتی منطقه تبدیل کند؛ ترانزیت کالا از ایران اکنون حدود ۱۲ میلیون تن در سال است، در حالی که ظرفیت واقعی کشور بیش از ۵۰ میلیون تن است.

سرمایه‌گذاری در شبکه‌های ریلی، بنادر، گمرکات هوشمند و جاده‌های بین‌المللی می‌تواند ایران را به نقطه اتصال شرق و غرب جهان بدل سازد.

شرط اساسی: شفافیت و مشارکت مردم

تحقق اقتصاد قوی، بدون شفافیت نهادی، حکمرانی سالم و مشارکت مردم ممکن نیست.

اقتصاد مقاومتی یعنی اقتصادی که از تهدیدها نترسد و از فرصت‌ها به‌درستی بهره‌برد. حضور بخش خصوصی مولد، توسعه زیرساخت‌های نوین و پیوند اقتصاد با علم و فناوری، ارکان اصلی اقتصاد قدرتمند ایران‌اند.

محور سوم: توجه فرهنگی در جشنواره‌ها

نمازگزاران عزیز!

در ماه‌های اخیر شاهد برگزاری جشنواره‌ها و رویدادهای اقتصادی و گردشگری در استان‌ها هستیم که در اصل می‌تواند فرصت ارزشمندی برای رونق اقتصادی و تبادل فرهنگی باشد.

اما باید توجه داشت که هر حرکت اجتماعی اگر از ارزش‌های اسلامی فاصله بگیرد، از مسیر صحیح منحرف خواهد شد.

جشنواره‌ها باید محلی برای ترویج فرهنگ اسلامی، سبک زندگی ایرانی و نشاط معنوی باشند. شایسته است در کنار غرفه‌های اقتصادی، غرفه‌های فرهنگی و دینی نیز فعال باشند:

غرفه‌هایی برای پاسخ به شبهات جوانان، برای ترویج حجاب و عفاف، آموزش مهارت‌های خانواده، و حتی فضایی برای برپایی نماز جماعت.

اگر هدف ما از جشنواره‌ها تنها سرگرمی و شادی ظاهری باشد، نتیجه‌ای جز غفلت فرهنگی ندارد؛ اما اگر شادی با معرفت، تفریح با ارزش و نشاط با ایمان همراه شود، آن‌گاه جشنواره به یک فرصت تربیتی و تمدنی تبدیل خواهد شد.

سخن پایانی

برادران و خواهران عزیز!

امروز دشمنان انقلاب اسلامی تلاش می‌کنند با فشار اقتصادی و جنگ نرم فرهنگی، روحیه ملت ایران را تضعیف کنند. اما ما به فضل خداوند و با رهبری حکیمانه‌ی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، و با همت جوانان مؤمن و اندیشمندان کشور، مسیر اقتدار و پیشرفت را با قدرت ادامه خواهیم داد.

ایران اسلامی در پرتو ایمان، بصیرت و تلاش مردم، نه‌تنها از بحران‌ها عبور می‌کند، بلکه در مسیر تحقق تمدن نوین اسلامی گام‌های استوار برمی‌دارد.

اللهم احفظ قائدنا الإمام الخامنه‌ای، و أدم ظلّه الوارف علی رؤوسنا، و انصر جنود الإسلام فی کل مکان، و ارزقنا توفیق الخدمه‌ لدینک و لأمتک.

والسلام علیکم و رحمۃ‌الله و برکاته.